

РАЗРАБОТКА НА УРОК НА ТЕМА:

**ДЕВИАНТНИ ПРОЯВИ НА ДИГИТАЛНОТО
ГРАЖДАНСТВО**

**ПО ПРОГРАМА ЗА ДИГИТАЛНО ГРАЖДАНСТВО.
КОМПЕТЕНЦИИ ЗА ДЕМОКРАТИЧНА КУЛТУРА**

Кърджали, 26 септември 2017 г.

ИЗГОТВИЛ: Емилия Димитрова Митрева

Директор на ЦСОП „Д-р П. Берон”- гр. Кърджали

ДЕВИАНТНИ ПРОЯВИ НА ДИГИТАЛНОТО ГРАЖДАНСТВО

/Урок от учебната програма за дигитално гражданство за горен курс/

Обща характеристика на урока

Основна цел:

1. Да се разбере от учениците необходимостта от развитието на умения за критично възприемане на публикуваната онлайн информация;
2. Да се научат и спазват някои основни правила при провеждане на онлайн дискусии;
3. Да се изгради положително отношение към значимостта на уменията за култура на общуването онлайн, уважение и зачитане на другите в мрежата.

Основни понятия: дигитално гражданство, девиация, кибертормоз, информационна грамотност

Ход на урока:

1. Мотивиране на учениците

Питаме учениците: Как биха описали света ако не общуват помежду си? Какво ни дава и какво ни отнема общуването през интернет?

Насочваме вниманието на учениците към ярко забележимите несъответствия между компетенциите на демократичната култура и произволната им реализация в българското онлайн пространство, към очевидно съществуващият конфликт между модела на Европа и субективната предразположеност да се използва онлайн мрежата за разрешаване на същностни проблеми чрез промяна на ценности.

Основна предпоставка за девиантните прояви на дигиталното гражданство е повсеместното деклариране, че администраторите на блог-форумите декларират правото си да ограничават и блокират публикуването на текстове на нетолерантни и уронващи престижа и личното достойнство на пишещите, като същевременно се освобождават от отговорност при наличието на такива като негласно прехвърлят отговорността на пишещите в тази посока. С призива за толерантност и спазване на добрия тон приключва и кръгът от отговорностите, тъй като приоритетно усилията им са насочени към запазване на авторските права по отношение на публикуваните текстове, фото и видео приложения. В този смисъл, администраторите на блогове и сайтове отварят широко вратите за масови прояви на недемократична дигитална гражданска култура.

Естествена човешка нагласа е да се придобият компетенции и да се участва ефективно в демократичната култура. С първостепенно значение е приемането на културните различия и уважението към мненията, светогледа и практиките на другите.

Питаме учениците: Възможно ли е откритостта и уважението да се случат като вътрешно значими и ценни за дигиталното гражданство в условията на тотална анонимност?

В мрежата възможностите за общуване са много и разнообразни, като при това всеки може да остане анонимен, да представи своята идентичност по избран от него начин и да създаде определено впечатление за себе си. Липсват всички ограничения, характерни за материалния свят. Невъзможността за физическо присъствие при общуването чрез Интернет изключва използването на невербалните средства в контактите, което от една страна намалява възможностите да се изразят емоции и чувства чрез тях, а от друга – позволява да бъдат изразявани фалшиви чувства, такива, които всъщност участниците не изпитват в момента. Липсата на физическо присъствие позволява да бъдат отстранени и някои бариери, които биха попречили при нормалното общуване – възрастови различия, различия в социалния статус, степен на привлекателност и др. Всеки може да се самопрезентира и да проиграе различни социални роли, но не и да получи информацията, която партньорите в едно общуване получават един за друг при визуален контакт помежду им.

Анонимността е основен белег и субект в коментарите под статии, публикации, научни съобщения или обществено значими новини. Уклончиво стимулирано анонимното и безконтролно изразяване на хейтърски позиции и отношения се превръща в преднамерен или ежедневен стил на негативно отношение към почти всяка проява или изява на дигиталното гражданство. Анонимността предполага безотговорна нагласа към собствените действия и в този смисъл отсъствие на морални ценности и уважение към мненията, светогледа и практиките на другите. Така конструираната анонимност много често въвежда в употреба негативно отношение /одобрение или неодобрение/ не към проблематиката по същество, а към създаване на мними личностни качества на авторските материали.

Основна цел на този подход е създаване на нагласа на трайно неуважение към други членове на дигиталното гражданство в сегашните им изяви. Нещо повече, това е един недопустим в морално отношение, но често прилаган метод за игнориране значимостта на бъдещи прояви в дигиталното пространство на един или друг член на дигиталното гражданско общество. Анонимността неправомерно си присвоява правото за членство и изяви в онлайн пространството, улеснено или поощрявано от безконтролност, отсъствие на самоконтрол и дори умишлено създадени предпоставки за реализация на дигитална безотговорност.

Толерирането на този тип неопределеност вече не е нагласа към неясни ситуации като обект на многочислени и противоречиви интерпретации. Този модел на анонимна неопределеност изключва възможността за получаване на положителни оценки или конструктивно решаване на конфликти и осветляване на първопричините на възникналите проблемни ситуации.

2. План на учебната информация:

- Девиантни прояви на дигиталното гражданство;
- Анонимността в интернет пространството – предпоставка за дигитална безотговорност и кибертормоз;
- Характеристика на информационната грамотност – основни правила за онлайн дискусии:
 - Използвай подходящ, умерен език;
 - Спазвай същите принципи на общуване както в „реалния живот“;
 - Не позволявай анонимността да влияе върху поведението ти. И при анонимното общуване в интернет трябва да се спазват правила и етикет, да се уважават другите;
 - Нямам право да публикувам чужди снимки, информация или материали, без разрешение;
 - Прочети всички коментари преди да изпратиш своето мнение. Не реагирай емоционално, дори когато си лично атакуван;
 - Никога не вярвам на всичко публикувано в интернет, защото знам, че има злонамерени хора.
 - Не давай никакви подробности за себе си и семейството си в чата;
 - Знай къде се намиращ в киберпространството. Различните среди изискват различно поведение. Разпознавай и уважавай различията.

3. Обратна връзка

В края на урока **питаме учениците**: Кои са основните характеристики на човешките комуникации?

4. **Самостоятелна работа** : Опишете какви са рисковете и отговорностите, когато споделяме онлайн отношенията си!